

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. III. Eucharistiæ dispensandæ officium non sic soli Sacerdoti Christus
commisit, ut dispensationem aliis committi prohibuerit. Quare Sacerdote
justâ de causa committente, potest illam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Etiam Episcopus, nisi à Superiore prohibeatur.

Sed quæro à Lugone: Episcopus sibi ipsi concedit indulgentiam, quam concedit suis subditis? Quis audeat negare? Episcopus seipsum ligat propriis legibus? Affirmat communis sententia. Ergo similiter tamquam Pastor sibi ipsi potest ministrare Eucharistiam, nisi à superiori potestate prohibeatur. Vel ostendat Eminentissimus disparitatem.

Immo & quilibet Pastor.

Et nonne bonus Pastor est, qui seipso neglecto, solos pascit subditos? Et qui pastorem præficit gregi, nonne & hoc factum gregem pascit? Si ergo Pastor, ut ibidem docet Cardinalis, potest eligere Sacerdotem, à quo accipiat Eucharistiam, qui eo ipso fit Pastor ipsius quoad illum actum ministrandi Sacramentum: si, inquam, potest sibi ipsi præficere Pastorem, quidni etiam circa seipsum munera Pastoris exercere, quæ non requirunt personalem distinctionem? Sine fundamento autem asseritur, quod ministratio Eucharistiæ requirat personalem distinctionem, magis quam dispensatio, concessio indulgentiæ, legislatio, & similes actus jurisdictionis voluntariæ.

20.

Si autem Pastor seipsum potest pascere auctoritate ordinariâ, quidni & ovis seipsum potestate delegatâ? Quare non placet hæc doctrina Lugonis, quam habet n. 32. Operaretur (Sacerdos seipsum administrans ex commissione Pastoris) sicut Diaconus, vel alius clericus inferior, vel etiam laicus, cui attentâ præcisè institutione hujus Sacramenti, non repugneret, quod ex facultate aut jussu Sacerdotis Pastoris sui acciperet ipse sibi ex sacrario Eucharistiam. Sic ergo Sacerdos in prædicto casu posset id facere ut instrumentum proprii Sacerdotis, Parochi, vel Prælati sui, atque ideo tunc non operaretur ut Sacerdos, sed ut instrumentum & minister Sacerdotis, qui hoc modo diceretur pascere ovem suam.

Legit. An Sacerdos seipsum communicans ex licentia Pastoris id faciat ex officio?

Sicut quando de facto Diaconus, & Subdiaconus ministrant summo Pontifici in Missa Iohannem, & accipiunt sibi sanguinem ex calice, non agunt, nec recipiunt ut Sacerdotes (etiam si ipsi Sacerdotes plerumque sint) sed ut ministri, & instrumentum Sacerdotis Pontificis, qui eo modo dat illis Eucharistiam, & pascit illos, ut oves suas. Talis esset actio, quæ Sacerdos extra Missam fumeret sibi Eucharistiam, deberet enim procedere ex voluntate sui Pastoris volentis illo modo pascere ovem suam. Hactenus Eminentissimus.

21. *Quid si alius ministrat ex commissione?*

A quo si peterem; an Sacerdos distribuens aliis Eucharistiam ex voluntate sui Pastoris, eodem modo operetur, sicut Diaconus, cui non repugnat (ut statim declaro) idem facere, quid putatis responsurum? Sacerdos, inquit n. 14. etiam quando ex commissione alterius ministrat hoc Sacramentum alienis ovis, non id facit ut minister & famulus alterius; sed utitur potestate distribuendi sibi traditâ in Ordinatione.

Sicut enim Sacerdos quando ex commissione alterius absolvit alienas oves, non absolvit, ut merus minister alterius, sed ex potestate accepta in Ordinatione, applicatâ sibi materiâ per hoc, quod alienæ oves factæ sunt oves ipsius quoad illum actum per voluntatem proprii Pastoris: sic Sacerdos dans Eucharistiam alienis ovis, utitur potestate sibi à Christo traditâ, pascendo oves, quæ quoad illum actum factæ sunt oves ipsius à proprio Pastore; jam enim ex se habebat potestatem Ordinis, & erat consecratus Pastor, sed deerant illi oves, quæ datæ sunt ei à Superiore: quare potest eas jam pascere, non ut famulus, sed ut Pastor ex officio.

Diaconus verò non ita se habet: non pascit enim fideles tamquam oves suas, sed ut merus minister & famulus, ac instrumentum Pastoris, apponens cibum convivis, prout Sacerdos qui est distributor jubet apponi. Hæc ille.

Verissima responsio & manifesta differentia; sed quæ eodem modo applicari potest Sacerdoti, & Diacono, seiplos communicantibus. Pro clariori autem intelligentia dico:

CONCLUSIO III.

Eucharistiæ dispensandæ officium non sic soli Sacerdoti Christus commisit, ut dispensationem aliis committi prohibuerit. Quare Sacerdote justâ de causâ committente, potest illam dispensare Diaconus.

Ita expressè statuit Concilium Cartaginense IV. cap. 38. dicens: *Ut Diaconus præsentante Presbytero Eucharistiam Corporis Christi populo (si necessitas cogat) iussu erogat.* Quod decretum nusquam invenio revocatum, tamen non fit in usu; quia necessitas rarius occurrit propter multitudinem Sacerdotum.

Addunt aliqui Concilium Nicænum, relatum in principio Conclusionis secundæ; sed illud solum loquitur de Diacono seipsum communicaturo in absentia Sacerdotis. Verumenimverò si seipsum possit communicare, nulla est ratio, quare ex commissione, si necessitas cogat, non possit etiam alterum.

Confirmatur ex antiqua praxi Ecclesiæ, quam significat Sanctus Laurentius loquens ad Sixtum Pontificem in hæc verba: *Experire vestrum idoneum ministrum elegeris, cui commisisti Dominicæ Sanguinis dispensationem.* Eiusque meminit Clemens Rom. lib. 8. Constit. Apostolicarum cap. 28, aliàs 34. ibi: *Diaconus non benedicat, non dat benedictionem, accipit autem ab Episcopo.*

Episcopo, vel Presbytero: non baptizat, non offert, offerente Episcopo, vel Presbytero, ipse dat populo non veluti Sacerdos, sed veluti ministrans Sacerdoti.

Ubi cum Pontifex generaliter loquatur, non distinguens inter dationem Corporis, & dationem Sanguinis, gratis aliqui asserunt, Diaconos ex officio potuisse dispensare Sanguinem; Corporis autem ex sola commissione. Verius ergo est neutrum ex officio seu proprio jure posse, sed dumtaxat tamquam commissi, & ut Clemens loquitur, tamquam ministri Sacerdotis.

Unde Sacerdos comparari potest œconomus domus, qui habet jus distribuendi bona Domini; Diaconi autem servus & ministri, quibus utitur œconomus ad bona distribuenda. Porro inter œconomum & servum non parva reperitur differentia: siquidem Religiosus haud esse potest œconomus contra voluntatem Prælati: sic enim, uteretur jure aliquo circa res illas, quas distribuere, & exerceret actum domini, vel quasi domini, dando & transferendo jus in alios, cum tamen non repugnet voto perpetuitatis nudum servitium, quod præstaret apponendo v. g. cibos ex mandato œconomus; quia apponens nullum præterdit jus, neque operatur proprio nomine, sed tamquam merum instrumentum, perinde ac si actio illa fieret per amentem, vel infantem.

Dices primò; Diaconus potest habere jurisdictionem requisitam ad ministrandum, v. g. Diaconus; qui sit Episcopus electus, nondum consecratus.

Respondet; talis Diaconus etiam haberet jurisdictionem absolvendi à peccatis: num ideo poterit ex officio absolvere? Minimè; quia non habet potestatem Ordinis. Ergo à paritate rationis, talis Episcopus poterit quidem Sacerdoti dare jurisdictionem ad ministrandam Eucharistiam sibi, & aliis (ut etiam ad absolvendum se & alios) & ab illo accipere tunc commissionem ministrandi; verum tamen nunquam ministrabit ut ordinarius, sed tantum ut merum instrumentum alterius, defectu scilicet potestatis Ordinis. Nam, ut expendimus Conclusionem primà, nemo potest ex officio pascere, nisi sit Pastor; Diaconus autem quâ talis non est consecratus in Pastorem, sed in ministrum Pastoris.

Dices secundò; ergo non aliter ministrat Diaconus, quàm Subdiaconus, vel laicus, cui illa distributio, etiam sine gravi peccato, seclusâ prohibitione, committeretur. Enimverò ex præcisa institutione hujus Sacramenti non apparet necessarium, ut Sacerdos Sacramentum propriis manibus ori ingerat, vel immediatè apponat, aut certè det sumentibus in manus; ut patet ex convivio corporali, in quo id non est necessarium. Unde in primitiva Ecclesia singulis dabatur Eucharistia ser-

vanda in tempus opportunum, & tunc propriis manibus ori ingerenda.

Nihilominus Respondeo; Diacono ex sua Ordinatione aliquid plus competere in hoc ministerio, quàm cæteris; non quòd habeat ex vi Ordinis sui potestatem distribuendi (sicut habet potestatem baptizandi) aut proximam capacitatem; ut illam recipiat (sicut Sacerdos habet capacitatem ut recipiat potestatem confirmandi) sed quoniam peculiariter consecratur in ministrum immediatum Sacerdotum; adeoque ad serviendum in rebus dignioribus, inter quas præcipua est distributio Eucharistia: Subdiaconus autem ordinatur ad ministrandum in aliis minùs dignis. Quocirca Diacono præ aliis inferioribus Clericis in Ordinatione sua dicitur: *Diaconum oportet ministrare ad altare*; utique immediatè ipsi Sacerdoti; cum Subdiaconus & reliqui Clerici solùm ministrant mediatè, ut patet consideranti.

Ex quo oritur, quòd minor causa requiratur, ut Sacerdos in distributione Eucharistia uti possit operâ Diaconi; quàm Subdiaconi, vel alterius Clerici inferioris, aut laici. Minor, inquam, causa; quia semper aliqua est necessaria, ut manifestè constat ex verbis Concilii Carthaginensis supra, & fortè major ad distributionem Corporis, propter immediatum ejus contactum; quàm Sanguinis, qui non debet immediatè tangi.

Dico, fortè; quia olim etiam laici viri Corpus Christi tangebant nudis manibus. Interim credo tunc sæpiùs dispensationem Sanguinis fuisse commissam Diaconis; quàm distributionem Corporis, propter commoditatem fidelium communicantium in utraque specie, quibus ordine Sacerdos communicabat Corpus, Diaconus autem subsequens Sanguinem; sicut modò minister ablutionem; ne aliàs duplici tempore & labore occuparetur Sacerdos, sicut si ipse singulis per se daret quoque ablutionem.

Cæterùm sufficeret causa notabilis prudenter dijudicanda, v. g. ex parte Sacerdotis infirmitas, occupatio in Confessionibus, aut Concione &c. ex parte verò communicantium, impletio annui præcepti, Jubilæum &c. quando alius Sacerdos facilè haberi non posset. Quinimò

CONCLUSIO IV.

In extrema necessitate, si Sacerdos non valeat, aut irrationabiliter invitus non velit ministrare Viaticum, poterit id facere Diaconus, etiam sine mandato

Competit Diacono aliquid plus vi Ordinis, quàm aliis Clericis.

28. adeoque et minor causa potest ipsi committi, quàm aliis.

Que sit causa sufficiens;